

*Domeniul privind
prevenirea torturii
- MNP -*

Renate Weber
Aprob,
Avocatul Poporului
Renate Weber

RAPORT
*privind vizita efectuată la Penitenciarul Ploiești
la data de 25 iulie 2024*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

București – 2024

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, *România a ratificat Protocolul opțional* (denumit în continuare, OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984. Instituția Avocatul Poporului, prin Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, îndeplinește atribuțiile specifice de Mecanism național de prevenire a torturii în locurile de detenție (abreviat, MNP), în sensul Protocolului opțional.

Scopul MNP, conform prevederilor art. 19 raportat la art. 4 din OPCAT, coroborate cu dispozițiile art. 2 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 35 lit. (a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, *este acela de a monitoriza în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante*, prin: vizitarea, anunțată sau inopinată, a locurilor de detenție; formularea de recomandări conducerilor locurilor de detenție vizitate în urma vizitelor efectuate; coordonarea organizării campaniilor de informare, de educare și instruire în scopul prevenirii torturii etc.

Prin urmare, în aplicarea mandatului său, potrivit dispozițiilor OPCAT, ale Legii nr. 35/1997, republicată și Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, la data de **25 iulie 2024** a fost efectuată o **vizită inopinată la Penitenciarul Ploiești** (abreviat, PNT Ploiești), având ca obiective verificarea implementării recomandărilor Avocatului Poporului emise urmare a vizitei din anul 2023, precum și verificarea oricăror alte aspecte cu relevanță pentru activitatea MNP.

Echipa de vizitare a fost alcătuită din reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, din cadrul MNP, [REDACTAT] – jurist și [REDACTAT] – medic, precum și o reprezentantă a organizației neguvernamentale Asociația Europeană a Drepturilor Omului și Protecției Sociale (AEDOPS), [REDACTAT].

1¹. Cooperarea conducerii unității penitenciare cu membrii echipei MNP

Vizita a debutat cu discuții prealabile, purtate de către membrii echipei MNP cu directorul Penitenciarului Ploiești, comisar șef de poliție penitenciară [REDACTAT] și șeful Serviciului Regim penitenciar, inspector principal de poliție penitenciară – [REDACTAT].

Discuțiile au vizat temeiul legal în baza căruia se desfășura vizita; etapele desfășurării acesteia; obiectivele vizitei (spre exemplu, verificarea implementării recomandărilor Avocatului Poporului emise urmare a vizitei din 2023), etc. Tot în cadrul acestor discuții, membrii echipei MNP au menționat că, ulterior vizitei, va fi întocmit Raportul de vizită cu concluziile echipei de vizitare, însoțit de recomandări, dacă va fi cazul, fiind precizate, în acest context, și obligațiile instituției vizitate, potrivit dispozițiilor prevăzute de Legea nr. 35/1997, republicată.

Reprezentanții unității penitenciare și alte categorii de personal din cadrul unității vizitate au acordat sprijin membrilor echipei MNP în exercitarea atribuțiilor legale, punându-le la dispoziție informațiile și documentele solicitate și oferind lămuriri, acolo unde a fost cazul, dovedind în acest fel disponibilitate și flexibilitate pentru comunicarea directă cu aceștia. De asemenea, au asigurat, în condiții de confidențialitate, întrevederi cu câteva dintre persoanele private de libertate, alese în mod aleatoriu.

2. Concluziile MNP după efectuarea vizitei și întrevederile avute cu deținuții

Informații generale

Penitenciarul Ploiești face parte din instituțiile publice de apărare, ordine publică și siguranță națională ale statului, are personalitate juridică, este organizat și funcționează în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP), în baza dispozițiilor legale prevăzute de: °Hotărârea Guvernului (HG) nr. 756/2016 pentru organizarea, funcționarea și atribuțiile ANP și pentru modificarea HG nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției (MJ)¹; °Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal; °HG nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013; °Ordinul Ministrului Justiției (OMJ) nr. 2724/C/2018 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a penitenciarelor; °OMJ nr. 4800/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind siguranța locurilor de deținere din subordinea ANP; °Legea nr. 145/2019 privind statutul polițiștilor de penitenciare;

¹ Abrogată prin articolul 47 din HG nr. 592 din 30 mai 2024, care prevede: "La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 29 iunie 2009, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția anexei nr. 1, care se abrogă la data emiterii ordinului ministrului prevăzut la art. 21 alin. (6)".

◦HG nr. 430/2020 privind aprobarea Strategiei naționale de reintegrare socială a persoanelor private de libertate 2020-2024, precum și alte acte normative, aplicabile în materie.

La data vizitei, Penitenciarul Ploiești deținea Autorizația Sanitară de Funcționare Nr. 94, eliberată de Direcția de Sănătate Publică Prahova (DSP), la data de 27.04.2016, cu structură funcțională aprobată (cabinet consultații medicină generală, sală tratamente, cabinet stomatologie, 5 infirmerii medicale, 2 săli de așteptare, cameră recoltare spută, birou medic-șef, birou personal medical, grupuri sanitare, spații anexe). Potrivit legii², penitenciarul era *exceptat de la avizarea / autorizarea privind securitatea la incendiu*.

Unitatea vizitată era profilată pe custodierea persoanelor condamnate, de sex masculin, majore, care executau pedeapsa în *regim semideschis* (persoane care au de executat pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 3 ani) și *regim deschis* (persoane condamnate la pedeapsa închisorii de cel mult un an). Instanțele deservite și parchetele de pe lângă acestea erau cele situate în circumscripția Curții de Apel Ploiești (în județele Prahova și Dâmbovița – 18 instanțe).

La momentul efectuării vizitei, Penitenciarul Ploiești custodia un număr total de **416 persoane private de libertate**, dintre care 340 de persoane executau pedeapsa în regim semideschis, iar 76 de persoane în regim deschis.

Unitatea penitenciară dispunea de un număr de două secții de deținere la sediul central din Ploiești, str. Rudului nr. 49, două secții de deținere *exterioare* (Movila Vulpii și Moara Nouă Berceni) și punctul de lucru exterior cu cazare permanentă "Florești" în care erau repartizați deținuți pentru activități productive la beneficiari externi.

Vizita a fost efectuată la cele două secții de la sediul central din Ploiești. Capacitatea de cazare pentru cele două secții de deținere era de **185 de locuri**. La momentul vizitării acestora, erau încarcerate **299 de persoane private de libertate**, rezultând un grad de ocupare/aglomerare

² Art. 2 alin. 1 lit. a din Hotărârea Guvernului nr. 1181/2022 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 571/2016 pentru aprobarea categoriilor de construcții și amenajări care se supun avizării și/sau autorizării privind securitatea la incendiu, prevede următoarele:

"(1) Prin excepție de la prevederile art. 1, nu se supun avizării și/sau autorizării privind securitatea la incendiu:

a) construcțiile speciale aparținând Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Administrației Naționale a Penitenciarelor, Administrației Naționale a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Telecomunicații Speciale și Serviciului de Protecție și Pază, indiferent de emitentul autorizației de construire;...

de cca. 145% (acest aspect va fi dezvoltat mai pe larg, în prezentul Raport, la secțiunea ”*Stadiul implementării recomandărilor Avocatului Poporului*”).

Din numărul total de 299 de deținuți custodiați, 8 erau clasificați ca vulnerabili, 5 prezentau dizabilități, atât fizice cât și psihice, 11 deținuți erau cunoscuți ca foști traficanți/consumatori de droguri, iar 2 deținuți erau cetățeni străini.

Legalitatea și temeiul executării pedepselor și a măsurilor privative de libertate – executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate se realiza în conformitate cu dispozițiile Codului Penal (CP), ale Codului de Procedură Penală (CPP) și ale Legii nr. 254/2013 și se executau numai în baza **hotărârilor judecătorești definitive**. De asemenea, se cuvine a sublinia că, potrivit legii, ANP stabilește penitenciarul în care persoana condamnată execută pedeapsa privativă de libertate (art. 11 alin. 5 din Legea nr. 254/2013).

Stadiul implementării recomandărilor Avocatului Poporului

În privința stadiului implementării recomandărilor formulate de Avocatul Poporului urmare a vizitei efectuate la data de 24 august 2023, membrii echipei MNP au constatat că **cele mai multe dintre acestea au fost puse în aplicare**, fiind **apreciate pozitiv** preocuparea conducerii unității penitenciare, precum și demersurile întreprinse pentru îmbunătățirea condițiilor și tratamentului acordat persoanelor private de libertate. Unele recomandări erau în curs de implementare, iar pentru alte recomandări s-au menționat motivele pentru care nu se pot implementa. Spre exemplu:

Recomandările nr. 1, 2 și 8, referitoare la echilibrarea numărului de posturi și la efectuarea demersurilor pentru ocuparea tuturor posturilor vacante (mai ales în sectorul operativ, cabinet medical și sector asistență psihosocială), au fost puse în aplicare.

Astfel, din examinarea informațiilor puse la dispoziția echipei MNP de către conducerea penitenciarului și din discuțiile avute pe această temă au reieșit următoarele:

- la nivelul sectorului „Asistență Psihosocială” erau prevăzute un număr de 8 posturi, dintre care: o funcție de șef serviciu asistență psihosocială, trei funcții de ofițer - asistent social și patru funcții de ofițer psiholog. Toate posturile erau încadrate;

- la nivelul compartimentului „Cabinet Medical” erau prevăzute 13 posturi (4 de medici și nouă de asistenți medicali). La momentul vizitei, erau încadrați un medic primar (medicină de familie), un medic stomatolog, un asistent medical igienă, șapte asistenți medicali generaliști.

Postul de asistent medical - farmacie se afla în procedură de ocupare prin concurs din sursă externă, iar **cele 2 posturi rămase vacante, postul de medic șef și unul de medic primar (medicină de familie), au făcut obiectul procedurii de scoatere la concurs, dar nu au fost înscriși candidați.**

- la nivelul sectorului operativ, erau prevăzute un număr de 164 posturi (21 ofițeri și 143 agenți). Dintre acestea, 18 posturi erau vacante (4 ofițeri și 14 agenți). Pentru ocuparea posturilor erau demarate următoarele:

a) un post de șef secție dețineră interioară și unul de șef serviciu siguranța deținerii se aflau în procedură de ocupare prin concurs, iar un post de ofițer evidență era trimis spre aprobare către ANP pentru ocuparea acestuia prin concurs din sursă internă de trecere a agenților în corpul ofițerilor;

b) două posturi vacante de agenți de poliție penitenciară se aflau în procedură de schimbare din funcție; patru posturi în procedură de ocupare prin concurs din sursă externă; un post ocupat prin mutare (se aștepta aviz O.R.N.I.S.S.); șapte posturi trimise spre aprobare către ANP pentru ocuparea acestora prin repartizarea absolvenților SNPAP Târgu Ocna promoția 2024.

În concluzie, urmare a demersurilor întreprinse de conducerea unității penitenciare după vizita MNP de anul trecut (august 2023), au fost ocupate următoarele posturi: 3 posturi de ofițer psiholog; 1 post de medic stomatolog și 20 posturi de agent operativ, rămânând **vacante 2 posturi de medic. Membrii echipei MNP consideră că este necesară continuarea demersurilor pentru ocuparea celor 2 posturi vacante de medic și, eventual, identificarea unor soluții care să atragă candidații pentru înscrierea la concurs.**

Recomandarea nr. 3, referitoare la urgentarea demersurilor în vederea eliminării sau reducerii gradului de supraaglomerare, a fost implementată.

Conducerea Penitenciarului Ploiești a precizat că, în mod frecvent, se fac propuneri de transfer ale persoanelor private de libertate, în temeiul art. 108, alin. (1), lit. b) din H.G. nr. 157/2016 („depășirea capacității de cazare a penitenciarului”) și totodată, în funcție de celelalte necesități operative sau situații, se fac solicitări de transfer în vederea prezentării persoanelor private de libertate la instanțele de judecată ori internării la spitalele – penitenciar.

Astfel, de la începutul anului, 01.01.2024, până la data vizitei, 25.07.2024, au fost făcute un număr de 248 de propuneri de transfer, dintre care 144 au fost aprobate, 104 au fost respinse, iar la momentul vizitei un număr de 29 de propuneri erau în soluționare la ANP. În perioada menționată, în funcție de nevoile sistemului, Penitenciarul Ploiești a primit în custodie, prin

transfer de la alte unități penitenciare, un număr de 378 de persoane private de libertate, fie prin retransferare de la penitenciarele – spital, fie pentru executarea pedepsei ori afaceri judiciare și a pus în libertate un număr de 115 persoane.

Cu toate acestea, și la data vizitei din 2024, Penitenciarul Ploiești se confrunta cu fenomenul de supraaglomerare (145%), motiv pentru care membrii echipei MNP mențin și reiterează recomandarea de anul trecut - *urgentarea demersurilor în vederea rezolvării supraaglomerării* -, justificat de faptul că, supraaglomerarea din celule, ca singur element, poate conduce la concluzia că a fost încălcat art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. De asemenea, supraaglomerarea are impact negativ asupra desfășurării tuturor activităților din penitenciar și poate fi sursa unor probleme grave în domeniul tratamentului, sănătății, securității și reabilitării.

Recomandarea nr. 4, ce viza condițiile de cazare - cazarea unui nr. de maxim 10 persoane în camera; montarea paturilor suprapuse pe 2 nivele, care să fie prevăzute pe cu scară metalică; înlocuirea cazarmamentului și a mobilierului vechi/uzat; asigurarea de dulapuri pentru depozitarea bunurilor personale ale deținuților etc., era în curs de implementare.

Potrivit susținerilor reprezentanților unității penitenciare, cazarea deținuților în camerele de deținere într-un efectiv de maxim 10 persoane se realizează atunci când dinamica operativă permite acest lucru. Au fost demarate demersuri de eliminare a nivelului 3 de la paturile instalate și a fost asigurată instalarea de scări metalice pentru toate paturile existente. **La momentul vizitei, un număr de 10 camere de deținere aveau instalate paturi pe 2 nivele din cele 37 existente la sediul central al unității** (iar la secțiile exterioare, în 6 camere dintr-un total de 8 camere).

În privința cazarmamentului, a fost înlocuit cel uzat și au fost achiziționate 385 bucăți paturi lână, 273 bucăți de cearceafuri și 130 saltele ignifuge.

Serviciile de Dezinfecție, Dezinsecție și Deratizare (DDD) erau realizate trimestrial de către firme specializate (S.C. Maestro S.R.L.), aspect reieșit din examinarea documentelor prezentate membrilor echipei MNP (spre ex., Proces Verbal de recepție Servicii DDD nr. 28054/01.04.2024 – Trimestrul I; Proces Verbal de recepție Servicii DDD nr. 35169/14.06.2024 – Trimestrul II etc.). Referitor la înlocuirea substanțelor utilizate de către furnizorul de servicii, reprezentanții unității penitenciare au afirmat că nu este în competența unității penitenciare în calitate de beneficiar, motivul fiind acela că nu aveau asigurat suport din partea unor specialiști în domeniu. Legat de acest aspect, membrii echipei MNP au reținut ca **exemplu de bune practici**,

că pentru a eradica această problemă, administrația unității vizitate a achiziționat, în decembrie 2023, și un **aparat profesional cu abur** contra ploșnițelor, insectelor, gândacilor, dezinfectare și curățare, sperând că prin folosirea acestuia și a serviciilor DDD, toate insectele vor fi eliminate, în timp.

În ceea ce privește asigurarea de dulapuri pentru depozitarea bunurilor personale ale deținuților, aceștia aveau asigurat, în mod individual, sertare instalate la patul individual unde puteau să-și depoziteze bunurile (suplimentar față de incinta construită în interiorul camerei de deținere ce servește pentru același scop). Reprezentanții unității penitenciare au afirmat că, din cauza configurației clădirii și a spațiului pe care l-ar ocupa în camera de deținere, este imposibilă amplasarea altor dulapuri suplimentare, ținând cont și de fenomenul supraaglomerării.

Recomandările nr. 5 și 6, având ca obiect °continuarea demersurilor în vederea creării unei bune relații instituționale cu Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) Prahova și °demararea procedurilor specifice în vederea identificării unui furnizor de formare profesională care să fie autorizat în vederea organizării unui curs de formare profesională a adulților-persoane private de libertate, au fost implementate.

Astfel, din informațiile furnizate de conducerea penitenciarului au reieșit următoarele:

- la data de 18 aprilie 2024 Penitenciarul Ploiești a organizat o Campanie de reintegrare socială, care a avut ca scop creșterea conștientizării privind implicarea comunității în procesul de reintegrare a deținuților, prevăzută în *proiectul „Îmbunătățirea serviciilor corecționale din România prin implementarea principiului normalității - 4NORM-ality”*. La eveniment au participat aproximativ 70 de persoane, printre care specialiști din sistemul penitenciar, Serviciul de Probațiune Prahova, AJOFM Prahova, instituții și organisme relevante, cu atribuții conexe reintegrării sociale a persoanelor sancționate penal, din perspectiva responsabilității sociale. De asemenea, tot în cursul anului 2024, Penitenciarul Ploiești, cu sprijinul AJOFM Prahova, a participat la două Burse Generale a Locurilor de muncă, în lunile martie și mai;

- totodată, în cadrul proiectului menționat anterior, a fost încheiat contractul de prestări servicii de formare profesională a persoanelor private de libertate - curs calificare "Lucrător calificat în culturi de câmp și legumicultură" cu furnizorul de formare profesională "Estetic Clas". Cursul a început la data de 12.06.2023 cu un număr de 28 persoane private de libertate incluse în Programul de responsabilizare destinat persoanelor private de libertate de etnie romă și altor categorii de deținuți cu risc de excludere, din seria martie 2023 și seria mai 2023, și a fost finalizat

cu un număr de 25 de deținuți, conform Procesului Verbal de recepție nr. 43106/19.09.2023. Deținuții au susținut examenul de absolvire la data de 29.08.2023 și au primit certificate de calificare profesionale;

- pentru punerea în aplicare a acestor recomandări, unitatea penitenciară a solicitat AJOFM Prahova, prin adresa nr. 49263/17.11.2023, identificarea unor posibilități privind derularea cursurilor de calificare, 8abinet8e a unor cursuri de inițiere (cu 8abinet de absolvire), în meseria recomandată și în alte meserii. De asemenea, în data de 23.04.2024, prin adresa nr. 30334/23.04.2024, Penitenciarul Ploiești a solicitat AJOFM Prahova, în baza Ordinului Comun privind aprobarea Metodologiei intervențiilor interinstituționale pentru facilitarea reintegrării sociale a persoanelor aflate în executarea unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate și a persoanelor liberate nr. MJ 2045/C/23.10.2023, inițierea unor cursuri de calificare.

Recomandarea nr. 7, referitoare la amenajarea de 8abinet psihologice individuale pe fiecare secție de deținere și dotarea acestora, este în curs de implementare.

Din examinarea documentelor puse la dispoziția echipei MNP de către conducerea penitenciarului, această recomandare poate fi implementată doar prin reorganizarea secțiilor de detenție și desființarea unor camere de cazare. Însă, ținând cont că unitatea se confruntă cu supraaglomerarea, fiind depășită capacitatea de cazare la regim semideschis (sediul unității), precum și de prevederile Procedurii operaționale nr. 65790/2018 privind schimbul de destinație a unor spații din cadrul clădirilor aflate în folosința penitenciarului, Sectorul reintegrare socială a solicitat, prin Nota nr. 50915/PPPH/08.12.2023 conducerii penitenciarului, analizarea oportunității schimbării de destinație, a unor camere de detenție în cabinete psihologice. În prezent, compartimentele de specialitate au inițiat demersuri pentru obținerea aprobării din partea ANP.

Recomandarea nr. 9, privind monitorizarea permanentă a calității hranei servite persoanelor private de libertate, a fost pusă în aplicare.

Zilnic, fiecare dintre cele 3 mese acordate persoanelor private de libertate sunt verificate din punct de vedere al corespunderii calitative, cantitative și din punct de vedere organoleptic de către șeful de tură și personalul medical planificat în serviciu, precum și de către o persoană privată de libertate desemnată, înainte de distribuirea acestora către efectivele de deținuți. Totodată, au fost trasate sarcini în acest scop șefului Serviciului regim penitenciar și șefului Serviciului logistică.

Recomandările nr. 10 și 11, ce vizau curțile de plimbare, respectiv ° identificarea unor spații noi pentru cele 3 curți de plimbare, care să nu fie amplasate lângă clădiri construite din beton, pentru evitarea efectului de seră și °analizarea posibilității de extindere a spațiului destinat curții de plimbare, amplasată lângă Blocul alimentar și dotarea acesteia cu copertină și bănci, nu au putut fi puse în aplicare din cauza structurii arhitecturale a unității penitenciare și a lipsei spațiului și a măsurilor de siguranță necesare.

Luând în considerare aceste aspecte, **membrii echipei MNP consideră că este necesară totuși montarea cel puțin a unei copertine, la curtea de plimbare amplasată lângă Blocul alimentar și dotarea acesteia cu bănci / scaune.**

Asistența medicală

Penitenciarul Ploiești deținea Autorizație Sanitară de funcționare, eliberată de Direcția de Sănătate Publică Prahova la data de 27.04.2016 (aspect detaliat, mai sus, la secțiunea "Informații generale") și avea contract prestări servicii cu o firmă pentru servicii de colectare, transport și eliminare a deșeurilor medicale cu risc biologic din data de 26.04.2024.

Asigurarea asistenței medicale a persoanelor private de libertate custodiate era efectuată cu personal de specialitate medico-sanitar, în mod gratuit, potrivit legii. Acordarea asistenței medicale profilactice, curative și efectuarea tratamentelor pentru persoanele private de libertate se realiza prin activități de bază, precum asistența medicală în specialitatea medicină de familie sau medicină dentară. Se urmărea evoluția stării de sănătate a deținuților și se aplicau măsurile medicale necesare potrivit prevederilor legale, conform unui program de activitate zilnic de 7 ore/zi, în zile lucrătoare pentru medici, program alternativ, dimineața și după-amiaza, iar programul de lucru al medicului-șef era de 8 ore/zi, acesta îndeplinind și activități administrative.

Referitor la structura organizatorică a personalului medico-sanitar, existau posturi vacante la cabinetul medical de medic șef și de asistent medical farmacie - acesta din urmă fiind în procedură de concurs.

Supraaglomerarea unității penitenciare punea în dificultate asigurarea asistenței medicale, constatându-se că nu erau respectate prevederile potrivit art. 8, alin (9) Capitolul II, Secțiunea 1 din Ordinul nr. 4858/C/3363/2022 privind activitatea de acordare a asistenței medicale, a tratamentului și îngrijirilor persoanelor private de libertate aflate în locurile de deținere

din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor - „ *Standardul de personal de specialitate medico-sanitar este stabilit prin decizie a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor. Standardul de personal stabilește cel puțin un post de medic în specialitatea medicină generală sau medicină de familie, cu funcție de execuție, la maximum 200 de persoane private de libertate*”.

Având în vedere aceste aspecte, membrii echipei MNP consideră că este necesară încheierea unor contracte de prestări servicii cu personal de specialitate medico-sanitar din rețeaua sanitară publică (medic și asistent medical), potrivit art. 1 alin. (4), Capitolul I Dispoziții generale din Ordinul nr. 4858/C/3363/2022 - „ *În caz de deficit al personalului prevăzut la alin. (3), pentru acoperirea necesarului de personal se pot încheia contracte de prestări servicii cu personal de specialitate medico-sanitar și auxiliar sanitar din rețeaua sanitară publică, în condițiile stabilite prin decizie a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor*”.

Unitatea penitenciară vizitată dispunea de un cabinet medical de medicină generală, sală de tratamente și un cabinet de stomatologie, dotate corespunzător, potrivit prevederilor Ordinului nr. 153/2003, emis de Ministerul Sănătății și Familiei pentru aprobarea normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale - Anexa 2, dotarea minimă obligatorie pentru cabinete medicale de specialitate.

Cabinetul medical avea aparat medical de urgență, dotat cu medicamente și materiale sanitare în conformitate cu baremul prevăzut în Anexa 1 din Ordinul nr. 4858/C/3363/2022. Acesta **fost dotat recent și cu defibrilator, însă era necesar ca unitatea să aibă în dotare și aparat ECG, nebulizator și oxigen, potrivit recomandării C.P.T. făcute la vizita din anul 2022 în România - „C.P.T. își reiterează recomandarea ca fiecare penitenciar să fie echipat cu defibrilator, nebulizator și oxigen, precum și cu un aparat ECG**”.

În cadrul întrevederilor avute de membrii echipei MNP cu câteva persoane private de libertate, alese în mod aleatoriu, acestea au declarat că au fost consultate de medic la introducerea în penitenciar și atunci când a fost cazul au primit tratamentul corespunzător afecțiunilor cu care au fost diagnosticate.

În ceea ce privește asigurarea evidenței activității de asistență medicală, registrele erau constituite și gestionate de personalul medico-sanitar, fiind păstrate la cabinetul medical în condiții de siguranță și confidențialitate.

Consultațiile medicale se efectuau și la solicitarea deținuților sau ori de câte ori era necesar. Conform Registrelor de consultații medicale, în 2024, de la începutul anului și până la data vizitei, se efectuaseră 6260 de consultații medicale generale și 487 de consultații stomatologie.

Programul de consultații la cabinetul medical era afișat la loc vizibil în fiecare secție de deținere și adus la cunoștința persoanelor private de libertate de către personalul operativ de serviciu.

Consultațiile medicale de specialitate și investigațiile paraclinice (radiologie, analize laborator etc.) recomandate de către medic, se efectuau la cabinetele de specialitate din cadrul Spitalului Județean de Urgență Ploiești, în conformitate cu prevederile protocoalelor semnate între Ministerul Sănătății și Ministerul Justiției, pentru Administrația Națională a Penitenciarelor. Se acordau la recomandarea medicului, în baza unui bilet de trimitere, în conformitate cu prevederile Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate și ale normelor metodologice de aplicare a acestuia.

Medicamentele prescrise erau păstrate la cabinetul medical, în condiții corespunzătoare de siguranță și distribuite numai de către personalul medical, cu sprijinul personalului penitenciarului. În Penitenciarul Ploiești erau custodiați deținuți cu diverse afecțiuni cronice. Cele mai frecvente boli cronice erau: bolile cardiovasculare, digestive, reumatice, bolile endocrine, de nutriție și metabolism, pulmonare, psihice și neurologice.

Printre afecțiunile cronice întâlnite, existau și bolnavi cronici psihici dispensarizați (frecvente tulburări de personalitate, episoade depresiv - anxioase, tulburări mentale și de comportament legate de consumul de droguri etc.).

Din discuțiile purtate cu conducerea penitenciarului a reieșit că, **unitatea penitenciară nu avea angajat un medic psihiatru (nu exista prevăzut în organigramă). Ținând cont de că erau custodiate și persoane private de libertate diagnosticate cu afecțiuni psihice, membrii echipei MNP apreciază că sunt necesare efectuarea demersurilor pentru angajarea unui medic psihiatru**, cu respectarea Normelor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (C.P.T.) și a recomandărilor Comitetului European din Raportul făcut de delegația CPT la vizita în România din anul 2022 - „*C.P.T recomandă încă o dată autorităților române să se asigure că toate penitenciarele au aport psihiatric adecvat atât de la un psihiatru (adică cel puțin un psihiatru în fiecare închisoare), cât și de la asistentele medicale dedicate sănătății mintale*”.

Medicamentele psihotrope recomandate de medicul specialist psihiatru erau depozitate corespunzător și administrate sub strictă supraveghere, deținutul semnând în Registrul de administrare a tratamentului.

Se acorda asistența medicală de urgență, în caz de boală sau accident, în limita competențelor. Atunci când se depășeau competențele, se apela Serviciul Național de Urgență 112, în anul 2024 fiind înregistrate 5 apeluri la 112, din care pentru o singură persoană privată de libertate s-a dispus internarea, cazul fiind gestionat corespunzător.

Cadrele medicale urmau cursuri de educație medicală continuă, acreditate de Colegiul Medicilor. Se realizau ore de instruire cu persoanele private de libertate nou depuse pe teme de igienă colectivă, prevenirea bolii cu transmitere sexuală, boli infecto-contagioase etc. Astfel, la nivelul Penitenciarului Ploiești se desfășurau activități de educație pentru sănătate, în vederea însușirii de către persoanele private de libertate a cunoștințelor necesare cu privire la igiena individuală și colectivă, igiena mediului, prevenirea îmbolnăvirilor și pentru formarea deprinderilor igienice, potrivit art. 3 lit. c) și art.7 lit. n) din Ordinul nr. 4858/C/3363/2022.

Alimentația

Hrana persoanelor private de libertate era preparată zilnic la Blocul alimentar al penitenciarului și distribuită pe secții. Se prepara diferențiat, în funcție de normele de hrană prevăzute de O.M.J. nr. 1365/C/2020 privind aprobarea Normelor de acordare a drepturilor de hrană pentru persoanele private de libertate din sistemul administrației penitenciare.

Meniurile erau întocmite și avizate de către medicul unității, care verifica listele cu persoanele private de libertate cu anumite afecțiuni, fiind asigurate normele de hrană și regimurile alimentare pentru persoanele diagnosticate cu boli cronice.

Conform normelor legale și a practicii din unitate, calitatea hranei preparate era verificată zilnic din punct de vedere calitativ și cantitativ (aspect detaliat, mai sus, la secțiunea ”Stadiul implementării recomandărilor Avocatului Poporului” – recomandarea nr. 9).

Alte aspecte

În perioada analizată (01.01.2024 – 25.07.2024), au fost consemnate 26 de refuzuri de hrană. În aceeași perioadă de referință, au avut loc un număr de 27 de incidente, pentru unul dintre acestea fiind necesară folosirea mijloacelor de imobilizare; au fost înregistrate 17 cazuri de

heteroagresiuni, o autoagresiune și 4 tentative de suicid. În acest interval, nu au fost înregistrate decese ale deținuților.

Au fost aplicate 114 sancțiuni ca urmare a întocmirii de rapoarte de incident pentru abaterile prevăzute de: art. 82 din Legea nr. 254/2013 (spre ex.: lit. a): „exercitarea sau încercarea de exercitare de acte de violență asupra personalului, persoanelor care execută misiuni în penitenciar sau care se află în vizită, asupra celorlalte persoane condamnate, precum și asupra oricăror altor persoane”; lit. e): „sustragerea în orice mod de la executarea unei sancțiuni disciplinare”; lit. g): „stabilirea de relații cu persoane condamnate sau persoane din interiorul ori exteriorul penitenciarului, cu scopul de a împiedica înfăptuirea justiției sau aplicarea normelor regimului de executare a pedepselor privative de libertate”; lit. h): „sustragerea sau distrugerea unor bunuri sau valori de la locul de muncă ori aparținând penitenciarului, personalului, persoanelor care execută activități în penitenciar sau se află în vizită, precum și a bunurilor aparținând altor persoane, inclusiv celor condamnate” ș.a.m.d.

Aspecte rezultate din întrevederile avute de membrii echipei MNP cu deținuții

În cadrul discuțiilor membrilor echipei MNP cu câteva persoane private de libertate, alese în mod aleatoriu și cu respectarea confidențialității, au fost evidențiate următoarele aspecte:

- la intrarea în penitenciar, majoritatea persoanelor private de libertate intervievate a declarat că a fost informată despre regulile și procedurile interne;

- majoritatea deținuților au afirmat că, în general, le erau respectate drepturile (spre ex.: la informație; la consultarea documentelor cu caracter personal; de petiționare și corespondență; asigurarea accesului la dispozițiile legale și documentele privind executarea pedepselor; convorbiri telefonice; convorbiri online; la vizită și vizita intimă etc.);

- persoanele private de libertate au precizat că nu au fost supuse tortură sau la rele tratamente (violență fizică, amenințări) de către personalul unității penitenciare vizitate;

- cei mai mulți deținuți intervievați au declarat că li s-a asigurat asistența juridică și că au beneficiat de asistență medicală, socială și psihologică, atunci când au solicitat;

- de asemenea, cele mai multe persoane private de libertate intervievate au susținut că relațiile cu personalul penitenciarului erau bune și au precizat că, din câte cunoșteau, nu au existat cazuri de sesizări sau reclamații împotriva acestuia și nu au fost întâlnite cazuri de agresiune fizică între deținuți sau între personal și deținuți;

- în privința cererilor formulate de deținuți (cu privire la vizite, pachet, cursuri, nr. de telefon, audiență la conducerea unității penitenciare), aceștia au susținut că erau soluționate în timp util (favorabil/nefavorabil), cei mai mulți dintre ei declarând că au fost mulțumiți de răspunsul primit.

- majoritatea deținuților s-au declarat mulțumiți de condițiile de detenție, însă unii dintre aceștia erau **nemulțumiți de faptul că nu aveau ventilator în camera de deținere, ținând cont de temperaturile înalte din ultima perioadă a acestui an.**

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/199 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarului Ploiești

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Urgentarea demersurilor în vederea eliminării sau reducerii gradului de supraaglomerare.
2. Efectuarea demersurilor necesare privind angajarea/ încheierea unui contract de prestări servicii cu personal de specialitate medico-sanitar din rețeaua sanitară publică pentru posturile vacante, potrivit art. 1, alin (4), Capitolul I Dispoziții generale din Ordinul nr. 4858/C/3363/2022 privind activitatea de acordare a asistenței medicale, a tratamentului și îngrijirilor persoanelor private de libertate aflate în locurile de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor.
3. Efectuarea demersurilor pentru angajarea unui medic psihiatru și a unei asistente medicale dedicate sănătății mintale cu respectarea Normelor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (C.P. T.) și a recomandărilor făcute de C.P.T. ca urmare a vizitei în România în anul 2022.

4. Efectuarea demersurilor pentru dotarea cabinetului medical cu aparat ECG, nebulizator și oxigen, potrivit recomandărilor făcute de C.P.T. ca urmare a vizitei în România în anul 2022.

5. Continuarea demersurilor în vederea eliminării nivelului 3 de la toate paturile instalate în camerele de deținere unde acestea nu erau eliminate la data vizitei (27 de camere de deținere la sediul central al unității din numărul total de 37 de camere și 2 camere dintr-un total de 8 camere la secțiile exterioare).

6. Dotarea camerelor de deținere cu ventilatoare, funcție de buget, ținând cont că, de regulă, temperaturile sunt foarte ridicate pe perioada de vară.

7. Montarea unei copertine la curtea de plimbarea care este amplasată lângă Blocul alimentară și dotarea acesteia cu bănci / scaune.

București, 13 august 2024

